

**LIETUVOS RESPUBLIKOS
VAIKO TEISIŲ APSAUGOS KONTROLIERIAUS ĮSTAIGA**

Socialinės apsaugos ir darbo ministerijai

2019-09-20 Nr. (1.19-2019-699)2-488
Į 2019-09-09 Nr. 16.1E-34)STAP-302

DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖS NUTARIMO PROJEKTO NR. 18-13123(2)

Vaiko teisių apsaugos kontrolieriaus įstaiga, pagal kompetenciją įvertinusi Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos pateiktą derinti Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2016 m. gegužės 25 d. nutarimo Nr. 517 „Dėl Darbų, veiklų ir paslaugų, kurių dirbti, atlikti ar teikti dėl tiesioginių kontaktų su vaikais neturi teisės asmenys, įsiteisėjusiu apkaltinamuoju teismo nuosprendžiu pripažinti kaltais už nusikalstamas veikas, nurodytas Lietuvos Respublikos baudžiamojo kodekso XXI skyriuje, ar už kitas nusikalstamas veikas, susijusias su vaiko seksualiniu išnaudojimu, vaikų pornografija ar prostitucija, sąrašo patvirtinimo“ pakeitimo“ projektą Nr. 18-13123(2), iš esmės neprieštarauja iniciatyvai išplėsti Darbų, veiklų ir paslaugų, kurių dirbti, atlikti ar teikti dėl tiesioginių kontaktų su vaikais neturi teisės asmenys, įsiteisėjusiu apkaltinamuoju teismo nuosprendžiu pripažinti kaltais už nusikalstamas veikas, nurodytas Lietuvos Respublikos baudžiamojo kodekso XXI skyriuje, ar už kitas nusikalstamas veikas, susijusias su vaiko seksualiniu išnaudojimu, vaikų pornografija ar prostitucija, sąrašą (toliau – Sąrašas). Paminėtina, kad vaiko teisių apsaugos kontrolierė laikosi anksčiau išsakytos nuomonės, jog Sąrašo išplėtimas yra laikina vaiko teisių apsaugos, vaikų saugumo užtikrinimo priemonė bei, jog turėtų būti priimti sprendimai dėl Lietuvos Respublikos vaiko teisių apsaugos pagrindų įstatymo 30 straipsnio nuostatų, reglamentuojančių asmenų, pripažintų kaltais padarius nusikalstamas veikas, darbo, veiklos apribojimus tobulinimo. Taip pat svarstyta, ar, jeigu būtų pritarta atitinkamam Sąrašo išplėtimui, poįstatyminiu teisės aktu nebūtų išplėstas Vaiko teisių apsaugos pagrindų įstatymo 30 straipsnio nuostatų (nustatytų apribojimų) taikymas.

Analizuojant pateiktą derinti projektą, atkreiptas dėmesys, jog remiantis galiojančiu teisiniu reglamentavimu, į Sąrašą turėtų būti įtraukti darbai, veiklos ir paslaugos, kurie tiesioginiais ir reguliariais kontaktais yra susiję su vaikų auklėjimu, mokymu, priežiūra ar jų saugumo užtikrinimu. Praktikoje, manytina, yra galimos įvairios situacijos, kai darbai, veiklos ar paslaugos bus susiję su vaikais (vaikų saugumu) ir kitais aspektais. Ši prielaida darytina ir atsižvelgiant į projekto rengėjų siūlymus į Sąrašą įrašyti darbus, veiklas ir paslaugas, kurios nėra susiję su vaikų auklėjimu, mokymu, priežiūra ar jų saugumo užtikrinimu (pavyzdžiui, renginio vedėjas, diskotekos vedėjas, didžėjus; fotografas; bibliotekos tarnautojas; ūkvedys; taksų vairuotojas; autobuso vairuotojas; kiemsargis; keleivių vežimas miesto arba priemiestiniu sausumos transportu; taksų veikla; kita apgyvendinimo veikla; fotografavimo veikla; kraštovaizdžio tvarkymas; atrakcionų ir teminių parkų veikla ir kt.).

Jeigu būtų priimtas sprendimas išplėsti Sąrašą, nustatant platesnius apribojimus, nei reglamentuota Vaiko teisių apsaugos pagrindų įstatymo 30 straipsnio 1 dalies 2 ir 3 punktuose, abejotina, ar galėtų būti sudarytas baigtinis darbų ir veiklų sąrašas. Kita vertus, paminėtina ir tai, kad Sąraše nėra profesijų ir (ar) veiklų, reikšmingų vaikų saugumo užtikrinimui (įvertinant galimų praktinių situacijų įvairovę), pavyzdžiui, 111408 Visuomeninės organizacijos vadovas; 112035 Kultūros įstaigos vadovas; 112038 Socialinio darbo įstaigos vadovas; 112039 Poilsio įstaigos vadovas; 112043 Organizacijos vadovas; 134103 Mažosios švietimo įstaigos vadovas (ikimokyklinis ir priešmokyklinis ugdymas, vaikų dienos priežiūra); 134404 Mažosios socialinių paslaugų įstaigos vadovas (išskyrus slaugos ir socialines paslaugas pagyvenusiems žmonėms); 14310 Santuokų [kultūros, sporto, jaunimo] rūmų direktorius; 143110 Poilsio padalinio vadovas; 263401 Psichologas; 263405 Psichologas psichoterapeutas; 263406 Socialinės psichologijos psichologas; 265504 Parodijuotojas; 265505 Pasakotojas; 265506 Mimas; 265904 Klounas; 265905 Cirko komikas; 265907 Iliuzionistas; 265908 Gamtos garsų pamėgdžiotojas; 265909 Žongliruotojas; 265910 Magas; 265911 Fokusininkas; 343106 Reklamos fotografas; 343108 Madų srities fotografas; 511301 Ekskursijų vadovas; 511302 Muziejaus ekskursijų vadovas; 511303 Kelionių vadovas; 511304 Draustinio ekskursijų vadovas; 511305 Meno galerijos ekskursijų vadovas; 511306 Žvejybos kelionių vadovas; 511307 Pramogų parko ekskursijų vadovas; 511308 Medžioklės kelionių vadovas; 511309 Pramonės įmonės ekskursijų vadovas; 511310 Apžvalgos ekskursijų vadovas; 541901 Gelbėjimo stoties tarnautojas; 541902 Gelbėtojas; 541903 Paplūdimio patruliuotojas; 832207 Mikroautobuso vairuotojas; 833103 Tarptautinio keleivių vežimo transporto priemonės vairuotojas; 911102 Namų valytojas; 911103 Padėjėjas namų svetainėje; 911104 Virėjo padėjėjas namų virtuvėje; 911105 Pagalbinis virtuvės darbininkas; 911106 Namų kambarinė; 911107 Namų tvarkytojas; 911201 Kambarinė; 962906 Atrakcionų parko palydovas; 962907 Rūbininkas; 962908 Mugių paviljono prižiūrėtojas; 962909 Atrakcionų parko prižiūrėtojas; 962910 Tualetu [prausyklos] prižiūrėtojas; 962923 Poilsio namų budėtojas; 962926 Sporto salės budėtojas; 962927 Baseino prižiūrėtojas; 226909 Menų terapeutas; 49.39 Kitas, niekur kitur nepriskirtas, keleivinis sausumos transportas; 55.30 Poilsinių transporto priemonių, priekabų aikštelių ir stovyklaviečių veikla; 56.29 Kitų maitinimo paslaugų teikimas; 94.92 Politinių organizacijų veikla; 24 – Fotografavimo veikla (išskyrus fotoreporterių veiklą) (įeina į EVRK klasę 74.20); 26 – Kirpyklų, kosmetikos kabinetų ir salonų, soliariumų veikla (EVRK klasė 96.02, įeina į EVRK klasę 96.04) ar kt.

Įvertinus aukščiau išdėstytą, siūlytume svarstyti galimybę tobulinti Vaiko teisių apsaugos pagrindų įstatymo 30 straipsnio nuostatas bei papildyti Sąrašą, nustatant proporcingus darbo, veiklos apribojimus, užtikrinsiančius vaikų saugumą.

Vaiko teisių apsaugos kontrolierė

Edita Žiobienė